

Röntgensjuksköterskeutbildningen från i går till i dag

– Del 2

NY HÖGSKOLELAG OCH FÖRORDNING TRÄDDE I KRAFT PÅ 1990 TALET (SFS1992:1443)

Ett riksdagsbeslut som grundade sig på ett EU direktiv innebar att sjuksköterskeutbildningen skulle bli treårig och ha en bred grund inom hälso- och sjukvården. Beslutet innebar också ändrade förutsättningar för utbildningen inom diagnostisk radiologi enligt 1982 års modell.

Röntgenverksamheten hade mycket teknik och särskilda vårdformer och ställde dessutom krav på strålskydds kompetens. Att radiologi hade integrerats i utbildningen redan från början gjorde att studenterna tidigt kunde få en yrkesidentitet och bli väl insatta i det dagliga strålskyddsarbetet, där röntgensjuksköterskan har en viktig roll.

Utbildningen var inne i ett vägskal. Vårdhögskolorna var tvungade att välja att antingen satsa på generalistutbildning eller att behålla ordningen från 1962 med direktutbildning. Problemet diskuterades under lång tid inom Vårdförbundet och Svensk förening för röntgensjuksköterskor och bland röntgensjuksköterskor och radiologer.

Efter 1993, då tidigare utbildningssystem upphörde, erbjöd flera utbildningsanordnare specialistutbildning för allmänsjuksköterskor inom diagnostisk radiologi, 40 – 70 poäng efter yrkesexamen som sjuksköterska. Utbildningsplatserna blev aldrig fyllda. Kurserna fick ställas in.

VILKEN BLEV DERAS EXAMEN DÅ?

Våren 1994 var förbundet och professionen överens om att

arbeta för direktutbildning som omfattade 120 poäng. 1995 i maj beslutade riksdagen att de som gick den treåriga direktutbildningen skulle få legitimation enligt den gamla ordningen.

Hösten 1995 startade en direktutbildning som omfattade 130 poäng ibland annat Örebro. Året därpå, 1996, startade direktutbildningar som omfattade 120 poäng på Stockholms högskola och i Lund.

I Göteborg, Växjö och Uppsala fanns under några år »specialistutbildningar« till röntgensjuksköterskor. Antal sökande var få och många av de studenter som genomförde utbildningen gick snart tillbaka till sina tidigare arbetsplatser inom vården.

På grund av bristen på röntgensjuksköterskor kunde många få utbildningen betald.

BEHÖRIGHETSKOMMITTÉN 1996 FÖRESLOG EN DIREKTUTBILDNING

Behörighetskommittén hade i sitt betänkande skrivit att i den mån det fanns behov att anordna specialistutbildning för generalistutbildade sjuksköterskor inom ämnesområdet så skulle det vara möjligt. Vårdförbundet och Svensk förening för röntgensjuksköterskor argumenterade för vikten av direktutbildning och enighet råde på alla högskolor.

Behörighetskommittén SOU 1996:138 föreslog att det skulle bli en direktutbildning med inriktning mot diagnostisk radiologi som skulle ge legitimation som röntgensjuksköterska och skyddad yrkestitel. (Socialstyrelsen var emot detta i sitt yttrande).

I den nya förordningen blev röntgensjuksköterskeutbildningen treårig med behörighet inom allmän hälso- och sjukvården. De studenter som utbildades i mellanperioden fick dispens för legitimation som sjuksköterska inom diagnostisk radiologi.

Vårdförbundet och professionen hade då under lång tid diskuterat utbildningen och enats om att driva direktutbildning.

BESLUT OM YRKESBENÄMNINGEN RÖNTGENSJKSKÖTERSKA TOGS 2001 2014-08-22

I januari 2001 beslöt Regering och Riksdag (HSF 2001:23) att införa yrkesexamensbenämningen röntgensjuksköterska för de som med godkänt resultat genomgått utbildningsprogrammet för röntgensjuksköterska, 120 poäng, med helt ny målbeskrivning.

Annica Magnusson

leg. sjuksköterska inom diagnostisk radiologi
fd förbundsombudsman på Vårdförbundet

FORTSÄTTNING MED DEL 3 FÖLJER I ANDRA NUMRET AV RÖRET 2020

Fixerad patient ger bättre bilder.

Ingen människa kan hålla sig helt orörlig. Om inte så andas vi. Alla rörelser innebär oskärpa i bilderna vid datortomografi och magnetkamera. Dessutom kan man ibland få patienter som har svårt att ligga still överhuvudtaget.

Lösningen på problemet finns i Pearltec och IFix hjälpmedel för att fixera patienten medan undersökningen pågår. Läs mer om produkterna på vår hemsida.

Välkommen att kontakta oss.

Calmed för röntgen

info@calmed.se
+46 (0)31 281 795
www.calmed.se